

Netopirji v dolenjskih jamah

Andrej Hudoklin

Zadnja leta so bile med številnimi društvenimi akcijami pogoste tudi tako imenovane biološke akcije, na katerih smo ugotavljali prisotnosti netopirjev v jamah na Dolenjskem v Beli krajini. Seveda sem večino tovrstnih pregledov opravil in vodil sam, saj sem kot jamar in biolog že dolgo okužen s spremljanjem te neobičajne živalske skupine. Netopirje bolj vestno beležim po letu 1994, ko sem opravil prvi celovitejši pregled dolenjskih jam, danes pa bolj ali manj le še dopolnjujem seznam in spremljam stanje najpomembnejših zatočišč v naših jamah.

Med 28 vrstami netopirjev, ki živijo v Sloveniji, se jih vsaj 16 zateka v jame. Te jim služijo kot prezimovališča, dnevna (poleti) in prehodna prebivališča (pomlad, jesen), prebivališča porodniških kolonij (poleti) in kot paritvena prebivališča (jeseni).

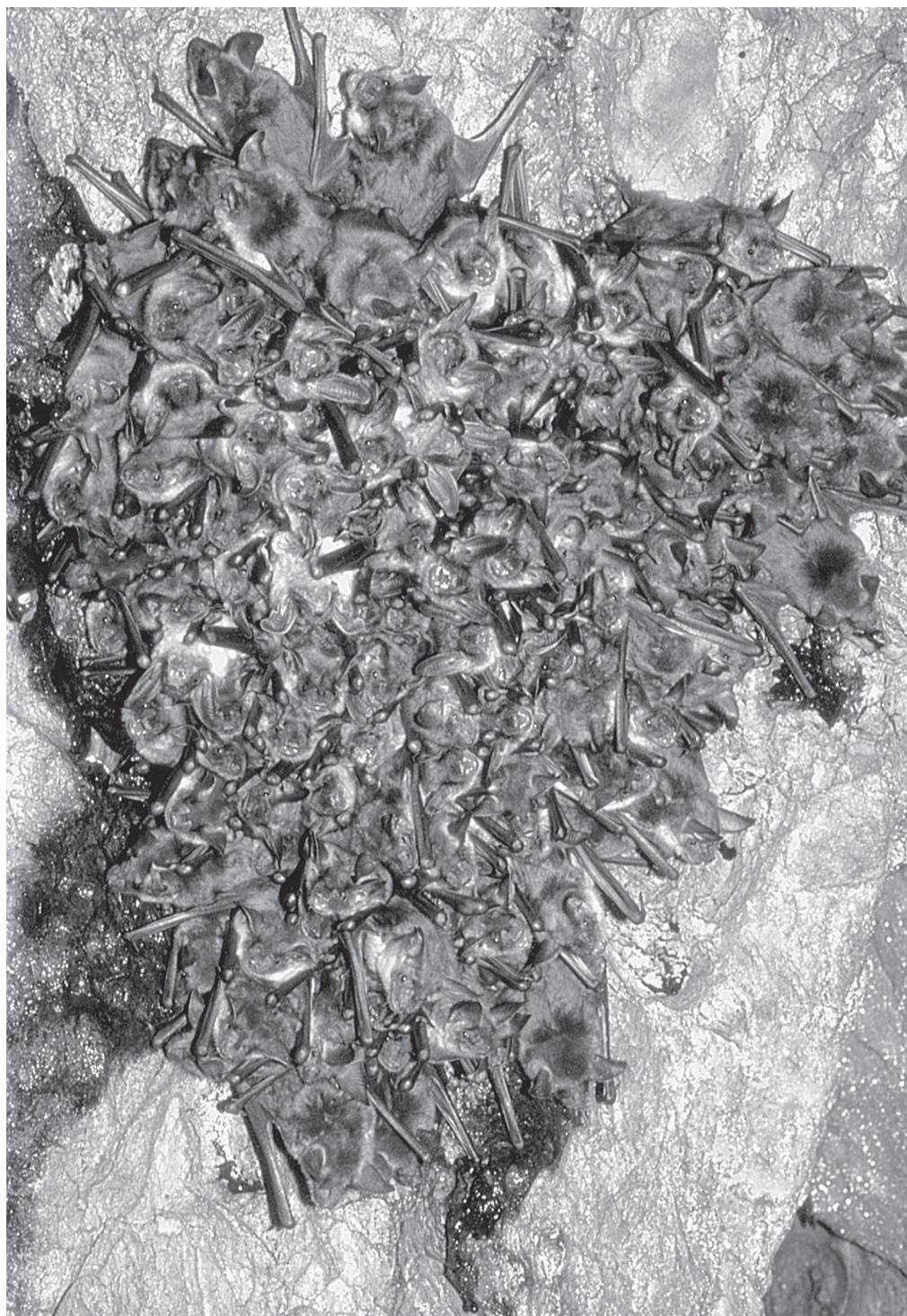
Netopirje smo do sedaj opazili v številnih jamah, kot pomembnejše habitate pa štejejo tiste, v katerih je bila zabeležena prisotnost večjega števila osebkov. Te so Taborska jama, Krška jama, Velika jama nad Trebnjem, Rivčja jama, Spodnja Klevevska jama, Mala Prepadna, Velika Prepadna, Kostanjeviška jama, Ahnenloch, Jama na Leščini, Radoška jama, Jama pri Bosanjski bajti, Jama pod Štalami, Slugova jama, Ajdovska jama pri Nemški vasi, Ajdovska jama na Radohi, Kobilna jama, Zgornja Bilpa, Kaščica in Mihovska jama.

V dolenjskih jamah sta najpogostejši vrsti mali podkovnjak *Rhinolophus hipposideros* in veliki podkovnjak *Rhinolophus ferrumequinum*, v zadnjem obdobju pa smo pogosto zabeležili tudi njunega, sicer redkega sorodnika – južnega podkovnjaka *Rhinolophus euryale*. Ta je bil v večjem številu opažen v Kostanjeviški jami in Ajdovski jami pri Nemški vasi, prav tako pa tudi Taborski jami, Jazbini in Spodnji Klevevski jami.

Manj pogosti so netopirji iz družine gladkonosih netopirjev. Posamič in v manjših skupinah so bili zabeleženi tudi: obvodni netopir *Myotis daubenton*, dolgonogi netopir *Myotis capaccini*, dolgokrili netopir *Miniopterus schreibersi*, pozni netopir *Eptesicus serotinus* in širokouhi netopir *Barbastella barbastellus*, v jamah pa smo našli več porodniških kolonij navadnega netopirja *Myotis myotis*.

Netopirji so ena najbolj ogroženih skupin sesalcev, zato k njihovem varstvu lahko pripomoremo tudi jamarji. Pri obisku jam, kjer so prisotni netopirji, se držimo naslednjih pravil:

- Ne prijemaj netopirjev in jih ne snemaj s podlage.
- Ne sveti v netopirje z močno lučjo.
- Ne uporabljaj karbidovk v bližini netopirjev (toplota in dim sta zelo moteča).
- Ne kadi in ne delaj hrupa (govori potih, saj zvok zelo hitro prebudi netopirje).
- Ne vodi večjih skupin v takšne jame in ne imej reševalnih vaj v njih.
- Miniranje naj se izvaja poleti v delih, kjer ni netopirjev.

Porodniška kolonija navadnih netopirjev (Myotis myotis) v Rivčji jami. Foto: Andrej Hudoklin